

LAKIALOITE 10/2000 vp

Laki opintotukilain 7 b §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Monet opiskelijat haluavat työskennellä tai ovat käytännössä pakotettuja työskentelemään opintojensa aikana. Työssäkäynti antaa lisätuloja, jotka otetaan huomioon opintotukea määrättäessä. Opintotukilaissa määritellään ns. vapaa tulon määrä, jonka opiskelija voi kalenterikuukauden aikana hankkia ilman, että se vaikuttaa opintotuen määrään. Vapaan tulon käsitteeseen laskeaan työtulojen lisäksi myös apurahat. Esimerkiksi yhdeksän kuukautta vuodessa opiskelevalta vapaa tulo on 54 000 mk vuodessa (3 000 mk opinto(tuki)kuukausilta ja 9 000 mk muilta kuukausilta). Laissa on myös säännökset siitä, kuinka tulee toimia, mikäli opiskelijan työtulo ylittää laissa määritetyn tulorajan. Takaisinperintäjärjestelmää on vuonna 1997 muutettu aikaisempaa tiukemmaksi ja opiskelijan omaa vastuuta korostavaksi. Lähtökohta on se, että opiskelijan tulee reagoida välittömästi ja viimeistään saman kalenterivuoden kuluessa, mikäli on havaittavissa, että työtulot ylittävät ns. vapaan tulon rajan. Tällöin peritään takaisin vain liikaa maksettua tuki. Mikäli opiskelija ei ilmoita ja vaadi muutosta tulorajan ylittävistä tuloista saman kalenterivuoden aikana, asia menee myöhemmin verotietojen pohjalta tapahtuvaan takaisinperintään. Takaisinperinnässä peritään tulorajan ylityksestä ensimmäiseltä 6 000 markalta puolet ja sen jälkeen kaikki, korotettuna 7 %:n korolla.

Koska perintäjärjestelmä on vasta ensimmäistä kertaa käytössä, on selvää, että se aiheuttaa ylimääräistä hämmennystä ja sekaannusta. Tätä hämmennystä on pyritty vähentämään opintotukiviranomaisten tiedotuksella, jota tulee edelleen kehittää. Koska järjestelmä on uusi, mittavat lainsäädäntöuudistukset eivät ole perusteltuja ennen kuin nykysäännösten soveltamiskäytännöstä ja mahdollisista konkreettisista epäkohdista on enemmän tietoa.

On kuitenkin joukko opiskelijoita, joiden on ollut vaikeata tai jopa mahdotonta selvittää omaa työtuloaan kalenterivuoden loppuun mennessä. Opiskelijoiden työsuhteet ovat usein määräaika- ja osa-aikaisia, ja niitä voi olla useita samanaikaisesti. Tällöin palkkatietojen keräämiselle joulukuun osalta ja ylityksestä ilmoittamiselle ja sen palauttamiselle jää liian lyhyt aika. Tilannetta voi sotkea myös vuoden loppuun ajoittuva apuraha. Opiskelijoiden oikeusturvan kannalta on perusteltua jatkaa palautusaikaa seuraavan vuoden helmikuun loppuun, mikä antaisi nykyistä kaksi kuukautta pitemmän ajan asian hoitamiseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

opintotukilain 7 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä tammikuuta 1994 annettun opintotukilain (65/1994) 7 b §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 920/1997, seuraavasti:

7 b §

mislisän seuraavan kalenterivuoden helmikuun loppuun mennessä.

Tukikuukausi palautuu uudelleen käytettäväksi myös, jos tuensaaja 17 §:ssä tarkoitetun vapaan tulon korottamiseksi maksaa takaisin kalenterivuoden tukikuukauden opintorahan ja asu-

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta

Helsingissä 16 päivänä helmikuuta 2000

Pirkko Peltomo /sd
Kari Rajamäki /sd
Heli Paasio /sd
Saara Karhu /sd
Erkki Kanerva /sd
Jukka Gustafsson /sd
Mikko Elo /sd

Lauri Kähkönen /sd
Esa Lahtela /sd
Pia Viitanen /sd
Valto Koski /sd
Arto Seppälä /sd
Tero Rönni /sd
Kimmo Kiljunen /sd